

Aqqalu C. Jerimiassen
Atassut

UPA 2024/28 - 1
10. april 2024

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsisip allanngortinneqarneri pillugit inatsisissatut siunnersuutip (Allagaatinik takunnissinnaatitaaneq, pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermut atatillugu eqqartuunneqarnissamut imaluunniit pillagassanngortitsinissamut suliaassanngortitsinermut atatillugu politiinit, unnerluussisussaataasunit imaluunniit eqqartuussivinnit inuup kiffaanngissusianut pinngitsaaliilluni akuliunnerit aallartinneqarnerat, ilisimannittut kinaassusaasa isertuunneqarnerat aamma digitaliusumik nalunaarutiginninneq aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginninneq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut (Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Teknologiip silarsuaani ullutsinni imaaliinnarluni suulluunniit pisortanit marserneqarsinnaasarnarat nunarsuatsinni eqqartorneqartaqaaq, tassami ulluinnarni inuunitsinnut teknologi toqqaannartumik kallugusimalersimavoq, maani isersimasuusugut inersuarmi arlarput Facebook-imut, TikTok-imut, Instagram-imut Snapchat-imulluunniit isersimajunnarsivoq. Suliffeqarfippassuarnilumi sumiluunniit tamanna sulisut akornganni atuuttualersimagunarluni, minnerugunanneqaagullumi uaguttaaq.

Pinerluttulerinikkullu inatsisini nalimmassaajuarnissaq qarasaasiat allallu silarsuaanni avaqqukkuminaappoq, tassami maannakkut sorpassuit allatigut siuariartorput, siornatigut Darkweb-imik taaneqartartoq tasaanikuusimangunaraluarpoq kisipajaami niaqorluutaasoq, mobilerpassuaqanngikkallarmallu oqarasuaatit fastnet-iusut ikkuffigiinnarlugit tusarnaarneqarsinnaasarsimallutik.

Maanna tamatta angallattakkanik oqarasuaateqarnitsinni pinerluuteqarsimasut pinerluttaalisitsisunit ujarneqarsinnaanissaanut periarfissat aaqiivigineqarnissaannut siunertaarneq soorunami naleqqussarnertut taaneqarsinnaavoq, taamaattorli aamma ulluinnarni inuunermut pulatarnerunermuttaaq annertuumik isumaqarlunittaaq, naak siunertaa tassaniinniarunangikkaluartoq.

Inuillu pisinnaatitaaffinik kalluaanngitsumik inissineqassappat ajoriffissaqartinngilarput, pinerlunnialli sumiiffissineqarniarnerannut GPS allalluunniit angallattakkaniittut aqutigalugit ujtartuisinnaanissaat allanneqarpoq, tassa imannak paasineqarsinnaavoq, angallattakkap software-iatigut ujaasisinnaanissaq eqqartorneqarpoq, hardware aqutigalugu ujaarlertarsinnaanissaq pineqarani. Imatut nassuialaarlugu, qarasaasiap atortorissaarutai iluaniittut atornagit qarasaasiilli silassorissuusiartaa atorlugu ujarneqartarniarput. Taava uagut maana teknologimut malinnaalaartuusugut VPN suusoq nalunngilarput, ilimagisinnaavaralu aamma tamanna pinerlunniat

nalunngilluassagaat, VPN (Virtual Private Network) allami sumiiffeqartuusaarutaavoq, taannalu Netflix-erlartartuusugut atorluartaqaarput, USA-meersuutittuusaarlugu isiginnaarsinnaasagut amerlanerutinniarlugit.

Aaqqiisutissamilu ima ittumi tamakkua ilanngullugit eqqumaffigineqarnissaattaq innersuuk-kumavarput.

Taamatut oqaaseqarluta, Atassummiit siunnersuut Inatsisinut ataatsimiitsitaliamut innersuupparput.